

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 21.

A Magyar Kurir 34-dik darabjához.

A múlt posta napon félbe maradt katonai promócióknak, avagy fellyebb meneteleknek folytatása és végezete.

Első Majorokká lettek a következő második Fő Strázsamesterek: — Gróf Weissenwolf a Jordis R.ből; Eckhard a Károly F. Hertzeg Gy. R.ből; Járossy a Weidenfeldéből; Steiner a St. Julienéből; Jamblin a Rudolf F. II.géből; Resch a Devauxéből; Steinmetz a Rajner F. H.ből; Haller a Froonéből; Dobler a Lichtenstein Aloysiséből; Pauer a Kottulinszkiéből, és Jonschke a Deutschmeister nevet viselő R.ből; mindnyájan regimentjeiknél; végtére Wadrich a de Ligne Regimentjéből a Devaux Reg.nél.

Fő Strázsamesterségre emeltettek a következő Kapitányok: Aufmesser és Pavini Kapitányok, a Bétsi Újhelyi katona akadémiához küldettek Fő Strázsamesteri rangal; Beelen a vadász batalliontól; Bilharz a Kottulinszky Reg.jéből; Kassassa a Lusignan R.ből; Drassenovich a Császár R.ből; Dabois a Rudolf F. Hertzeg R.ből; Entsch a Vadász Batalliontól; Frisch a Károly Fő Hertzeg Gy. Reg.jéből; Gerliczy a Splény R.ből; Heinau a Voegelsang Rb.; Hugelmann a Gen. Stabtól; Jäger a Froon Rb.; Jordis és Kanutzi a Jordis Rb.; Kepich a Vaquant Rb.; Krall a Lindenau Rb.; Kucher a Weidenfeld Rb.; Kuszmilch a Simbsen Rb.; Latos a Jellaich Rb.; Wathwärer a Mederer a Sfrauch Rb.; Querlonde a Generál Stabtól; Rheland az első Oláh Rb.; Saffran a de Ligne Rb.; Sevenau a Seyfert a Reusz-Plauen Rb.; Stark a Kottulinsky Rb.; Wal-

leck a Deutschmeister Rb.; Wappner a Colloredo Hieronimus Rb.; és Báró Wöber a Lichtenstein Aloysius Rb. Úgy szinte lovas Kapitányok: Gr. Auersperg a Ferdinand F. Hertzeg huszár Rb.; Csedő a Frimont Rb.; Makkay a Kriesevich Reg.ből; Opitz a Radeczky Rb.; Pfannhauser az Albert vasas Rb.; Plepetits a Kienmeyer H. Rb.; Quosdenchevich a Heszzen-Homburgi H. Rb.; Kaditz a Ferdinand F. H. Regimentjéből. — A De Ligne Hertzeg Regimentjéből való Fő Strázsamester a hadifogságból kiszabadulván, azon Regimentbe, és azon rangba vissza tétetett.

Magyar Ország.

E folyó October hólnapban a Magyar Haza két nagy oszlopától, a Katolika A. Sz. Egyház két buzgó lelki Pásztorától fosztatott meg egy napon, úgymint October 5-ikén. Az első Fő Tiszteletű Győri Püspök Vilt József Úr volt, a ki is a maga püspöki rezidenziájában, Rákoron azon napnak hatodfél óráján kegyes pályafutását elvégezvén a Győri N. Kaptalan Kriptájába tétetett által.

A második volt nagy méltóságú és fő tiszteletű Nyitra Zerdahelyi Zerdahelyi Gábor Besztertze Bányai második Püspök Fő Nagysága, a ki is azon napon, úgymint October 5-ik napján, éjjel után egy órakor, hirtelen való gutaütésben a Magyar Házának nagy kárára, nemes családjának mély szomorúságára, a tudományoknak akadályára, és a szűkölködő szegényeknek keserűségekre világi pályafutását elvégzte.

A' múlt Septembri rendkívül való özönvízről, mellyről már mi sokszor emlékeztünk vala, egy Gömör Vármegyei érdemes barátom 's egyszermind levelező társam, kit én valamint nagy tudományára, úgy nagy érdemeire nézve is nagyra becsülök, Rosnyó városának szomorú állapotját, 's akkori veszedelmét illy rövid, de fontos szókkal adja elő: „Gondolom megírták már mások is az itt történt nagy pusztulást. Én ide haza nem voltam, a' mikor e' történt. Rosnyónak nagy részét az özön elsodrotta, meg tsipett engemet is, a' házam fundusának nagy részét elseprerte; a' pályinká főzömet két nagy réz fazékkal, 200 köblös szuszókomat kevés gabonámmal elragadta, a' pintzemet megtöltvén kevés asszuszólló és ordinarium boraimat, szilvóriumaimat vagy végképen hasznavetetlenekké tette, vagy igen meg rongálta. Most már se kenyérem, se borom, se pályinkám, se pénzem nintsen a' pénznek nagy szűke miatt. — Haza jövet, látván a' nagy pusztulást eszembe jutottak a' Jeruzsálemhez közelgető Idvezítőről ezen szók: *Közelgetvén a' városhoz stra! én Rosnyót allig esmértem meg; Nil tuum dixeris, quod potes perdere!* az az, semmit se tarts magadénak, a' mit elveszthetz.

T u d ó s í t t á s.

Alább írt jelentem az Érd. Keresztény Közönségnek, hogy olly szándékkal vagyok, hogy a' Sz. Írásra, ez alatt a' titulus alatt: *Biblia Szóvétneke* olly magyarázatot készítssek és tegyek közönséggé, a' melly segítő eszközül szolgállyon a' magyar keresztényeknek kezekben a' Sz. Írásnak értelemmel való olvasására. Valamint maga a' Biblia, úgy ez a' szándékban lévő egész munka is két nagyobb részekből, úgy mint az Új és Ó Testamentomi Sz. Írásnak magyarázatjából fog állani. — Az első rész ismét négy darabból álló leszen; az első Sz. Máté Evangéliumának, 's azzal együtt a' több Evangélisták könyveinek is; a' második az Apostolok tselkedeteiről

írott könyvnek; a' *harmadik* a' Sz. Pál minden leveleinek; a' *negyedik* Jakab, Péter, János, Judás Apostolok közönséges leveleinek, és a' Jelenések könyvének magyarázatját fogja előadni.

Most kész, és a' törvényes vizsgáláson is által ment az 1-ső Résznek 1-ső darabja, úgy mint, a' Sz. Máté Evangéliumának olly móddal készült magyarázatja, hogy a' magyarázni való részek, két vagy több szakaszokra vannak fel osztva, és mindénik szakasz után abból egyenesen folyó kötelességet magában foglaló rövid *bérekészítés* vagyon téve: de tsak akkor fogom azt sajtó alá adni, mikor Előrefizetők elegendő számmal lesznek, és tsak annyi exemplárt fogok abból nyomtattatni, a' mennyi leszen az előrefizetőknek száma; úgy hogy ez az előre nyomtatás éppen tsak az előre fizetőkért leszen, és az ezeknek számára nyomtatandó exemplárokon kívül, tsak egy sem fog eladó sohol taláztatni.

A' kik tehát ezt az első darabot, melly nagyobb nyóltzad részben, mintegy 40 arkusból álló leszen, magoknak kívánuyák megszerzeni: szükség, hogy vagy személyesen, vagy frankózott leveleik által magokat jelenteni, és az előre való fizetést is, melyet egy exemplárért kevesebre, károm nélkül, egy váltó forintnál, és 15 krajtzárnál nem határozhattam, vagy itt *Makonn*, magamnál, vagy Debretzenbenn; Tekint. Fiskális *Tihos István* Úrnál, a' ki Várad úttzábann, a' fehér lé vendégfogadóval által ellenben lakik, az ott lejendőteli vásárig letenni ne terheltessenek. — Az illető exemplárokat, a' jövő 1814-ik esztendő Aprilis hónapja 24-ik napjától fogva, melly Sz. György napja leszen, venni fogják onnét, a' hol magokat jelentették, és az előre való fizetést letették. — Írtam *Makonn*, October 6-ik napján, 1813-dik esztendőben.

Szikszai Benjamin, a' Makói H. C. követő Ekklesiának egyik Predikátora.

azon a' vezérlése alatt volt seregekkel együtt által is ment, de mivel több segítő seregek mentek az ellenségnek segítségére, az által ment batallionokat mind vissza nyomták, mind a' nevezett Generálist elfogták, minekutánna mind ő maga sebbe esett, mind a' paripája alatta agyon lövetett volna.

F. M. Lajt. herczeg *Lichtenstein Aloysius*, vagy magyarosan Lajos, a' Gr. *Meerweld* corpusának egy részével, az ellenség leg nagyon tüze közt is megtartotta a' maga állóhelyét. — Fegyver Tármeister Gróf *Gyalay* egészen Lindenuig nyomult előbbre, a' hol az ellenség, a' föld fekvése néki kedvezvén, vakmerőképen ellent állott, 's két ágyút el is fogott.

Prusszus lovasság Generálissa *Blücher* is megverte az ellenséget, azt Mockerből kihajította, egy Fr. sást, 30 ágyút elnyert, és 2000 embert el fogott. — Az ézeñ napon esett verekedésnek a' bekövetkezett éjjel vetett véget.

Orosz lovasság Generálissa Báró *Benigsen*, a' ki elegendő osztály sereget hagyott Drézda előtt, a' fő ármadához való marsirozásában, leg nagyobb iparkodása mellett sem mehetett ahoz. A' Svétziai Korona hertzeg, a' ki Köthen mellett tanyázott, meg lévén arról győztetve, hogy a' Fr. Generál *Reynier* mozgásai tsupán vakítások legyenek, az alatta levő osztály sereget a' Gen. *Blücher* corpusával össze kaptsolta, két okokra nézve, *elsőben*, vagy azért, hogy ötet a' Fr. nagy ármadától elszakassza, vagy *másodszor* azért, hogy ha magát avval össze kaptsélná, ő is részt vegyen a' Lipsia környékén esett verekedésben, és még azon nap Halle alá ment a' vezérlése alatt levő hadi néppel.

Az a' környülés, hogy a' Svétziai Korona Hertzeg, a' Generál *Benigsen*, és F. T. Mester Gróf *Colloredo* corpusaik még olly távol voltak a' fő ármadától, hogy ahoz annak idejében el nem érhetek, és

a' megesezt verekedésben nem vehettek részt: arra indította a' kommandtrozó fő vezért, hogy a' következő napon a' megújítatandó megtámadást elvárja, a' mint hogy a' Svétziai K. Hertzeg October 17-ik napjának elején Tauchaba, Gen. *Benigsen* Naunhofba, és F. T. Mester Gróf *Colloredo* a' Fő ármadához meg is érkeztek.

October 18-ik napjának reggelénu az ellenséges fő ármáda Connevitzz mellett Wachau előtt Fuchsheim, és Seifersheim felé hadi rendbe állott, és mind Gen. *Blücher*, mind a' Svéciai K. Hertzeg ellen ármadákat állított ki. — Lipsiába számos hadi népet hagyott. — Reggeli 8 órakor kezdődött el a' verekedés 3 Kolonnében; a' feltétel a' volt, hogy Lipsiához szoríttasson az ellenség, mellynek eszközlésére B. *Benigsen* és Gr. *Klenau* lovasság Generálisoknak kolonneikat, vagy osztály seregeiket rendelte ki Feldmarsal herczeg *Schwarzenberg*. — A' második kolonne a' Gr. *Barclay de Tolly* fő vezérlése alatt a' Gr. *Wittgenstein*, és a' Generál *Kleist* corpusaikkól voltak formálva, mellynek az Orosz és Prusszus testörző seregek adattak tartalékul. — A' harmadik kolonne a' *Hessen-Homburgi* örökös herczeg vezérlése alatt a' *Bianchy*, herczeg *Lichtenstein Lajos*, G. *Weissenwolf* és Gr. *Nostitz* corpusaikkól volt formálva, mellynek reservája, vagy tartalék serege a' F. T. Mester Gróf *Colloredo* osztálya volt. —

Az első kolonne Seifersheimből Holzhausen; a' 2-ik Gossaból a' Wachau tetők ellen marsirozott; az alatt, hogy a' harmadik a' Dosen és Lesnig közt lévő dombot elfoglalta. Minden lehető erejével azon volt az ellenség, hogy a' mi megtámadó hadi seregeinknek határt szabhasson; de ő maga egy helyről a' másikra szoríttatott, úgy annyira, hogy a' bekövetkezett éjjel a' Konnewitzi állásból Probsthaydan által Zwee-Naundorf felé kellett uéki menni. Leg inkább nyom-

tük a szövetséges seregek az ellenség jobb szárnyát, a hol hét ágyut vettek el tőlök.

A Svétziai K. Herczeg azellene ment ellenséget elűzte, s Paasdorfig előre nyomult, a mely időpontya alatt, General *Blücher* armadájának több osztályaival a Partha vizen által ment. Ezen a napon két Württembergi lovas regémént General *Normann* alatt, két Szakszóniai lovas regémént, és hét Szakszóniai fuselier batalion négy 26 ágyúból álló artillériával, General *Russel* komandója alatt az ellenség soraiból minden fegyverekkel együtt kiáltottak, és hogy Német Ország szabadságát költsönös erővel védelmezhessek, a szövetséges armadához kaptstólták magokat.

Már délelőtt 10 órakor hátrálói kezdett az ellenség a Merseburgi és Weisenfelsi útakon, s hátrálásokat nem csak ezen hanem a következett ejjel is szüntelen folytatták. Mivel lehetetlenség volt az Elster vízének bal partjára annyi hadi népet által tenni, a mennyivel a Lindenauai szoros áton őket baszonnal megtámadni lehetett volna, F. T. Mester Gr. *Gyulay* a maga osztály seregével Pegau felé menni, s ott a könnyű szerű lovasokkal a hátráló ellenséget nyughátatlankodtatni parantsóltatott.

Octob. 19-ik napján virattakor még Naumdorfnak, és a szélmalomnak birtokában volt az ellenség, a kit a győzedelmek reggeli hét órakor újra megtámadván, Lipsiáig nyomták; a hol hadi seregek, artillériájának, és tábori bútorjának megvárthatása végett, tábori postákat küldözött a Fő vezérhez, s azt az ajánlást

tette, hogy a Szakszóniai hadi népnek maradványát azon feltétellel, ha Lipsia nem lövöldöztetik, és ha az abban lévő Fr. katonák őrizetnek, és a Fr. armada tábori bútorjának szabad elmenetel engedődik, által engedik. De ez az ajánlás egyáltalában megvettetett; azonban a külső várost is elfoglalták már akkor a szövetséges hadi seregek, még is oltalmazni akarták a belső várost a Frantziák, de abba is bényomultak a szövetséges katonák, semmitnem ügyelvén a benn lévő ellenség tüzeré, a piatzra fel gyűlt Szakszóniai regéméntek fegyvereiket a Frantziák ellen fordították, ezeknek példajokat követte egy Badeni gyalog regémént is, közönségesé lönn a verekedés, példa nélkül való zűrzavarban esett az ellenség, mindenik a maga megszagadulásáról gondolkozott, a szövetséges seregeknek birtokába esett Lipsia.

Ennek a mélyen megfontoltatott, és szerentséssen is végbe vitt hadi munkának következései, mely minden armadáknak, az ellenség hadi ereje ellen egy pontra való hűzésára határozatott vala meg, azon három ditsösséges napokon, 250 ágyúk és 900 munitziós szekerek voltak. Az eddig elfogattatknak számok 8000-re megyen, ezek közt három Fr. osztályos seregeknek Kommandánsai, úgymint *Lauriston*, *Reynier*, és *Bertrand* osztályos, és 10 más alsóbb rangú Generalisok voltak.

[Ennek a hivatal szerint való tudósításnak hátra lévő részét a jövő postán napon fogjuk tisztelt Olvasóinkal közleni.]

A Bétsi Cursus Okt. 23-ik napján: — 100 Forint Conventziós pénz, 166 $\frac{2}{3}$ Forint Váltótzedulában: — Egy Császár arany 7 forint 58 $\frac{1}{4}$ kr.